

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้มแข็งทางใจแก่เด็กและเยาวชนโดยการใช้มีส่วนร่วมของครอบครัว ผู้วิจัยศึกษาโดยใช้ทฤษฎีการพัฒนาความเข้มแข็งทางใจในวัยรุ่น พัฒนาเป็นกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แบบแผนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการดำเนินการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
7. การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยใช้แผนการทดลองแบบศึกษาสองกลุ่มวัดสองครั้ง (The Pretest and Post-test Design with Nonequivalent Groups) ศึกษาในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีและถูกส่งมาที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 82 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้จำนวน 23 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง (Experimental Group) เป็นกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว เป็นการดำเนินกิจกรรมของเด็กและเยาวชน กับผู้ปกครอง เพื่อเสริมสร้างปัจจัยที่พัฒนาความเข้มแข็งทางใจ รวมจำนวน 17 กิจกรรม และกลุ่มควบคุม (Control Group) เป็นกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี การออกแบบแผนการทดลอง (วรรณิ์ แกมเกต, 2555) เป็นไปตามภาพที่ 4 ดังนี้

ภาพที่ 4 แบบแผนการทดลอง

E	O ₁	X	O ₂	O ₃
C	O ₄	-	O ₅	-

E หมายถึง กลุ่มที่ร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว (Experimental Group)

C หมายถึง กลุ่มที่ได้รับกิจกรรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี (Control Group)

O₁ หมายถึง การวัดความเข้มแข็งทางใจก่อนการทดลองของกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว

O₄ หมายถึง การวัดความเข้มแข็งทางใจก่อนการทดลองของกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี

O₂ หมายถึง การวัดความเข้มแข็งทางใจหลังการทดลองของกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว

O₅ หมายถึง การวัดความเข้มแข็งทางใจหลังการทดลองของกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี

O₃ หมายถึง การวัดความเข้มแข็งทางใจหลังการทดลอง 1 เดือน ของกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว

X หมายถึง ทำกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว (Treatment)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

เด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี ในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2561 ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 82 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มคือ

2.2.1. กลุ่มทดลอง เป็นเด็กและเยาวชนที่ได้รับการประกันตัว ครอบครัวละ 2 คน (ประกอบด้วยเด็กและเยาวชน 1 คน ผู้ปกครอง 1 คน) รวมเยาวชน 8 คน

2.2.2 กลุ่มควบคุม เป็นเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัว รวมเยาวชน 15 คน
กลุ่มตัวอย่าง มาจากเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2561 ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วย

การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive selection) ตามเกณฑ์การคัดเลือกดังต่อไปนี้

เกณฑ์การคัดเลือกในกลุ่มทดลอง มีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นเด็กและเยาวชน เพศชายที่ได้รับการประกันตัว และถูกดำเนินคดีในระหว่างเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2561

2. เป็นเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 13-18 ปี อยู่ในการดูแลติดตามของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี

3. ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย

เกณฑ์การคัดออกในกลุ่มทดลอง คือ เด็กและเยาวชนที่ถูกพิพากษาให้อยู่ในสถานควบคุมก่อนการวิจัยแล้วเสร็จ

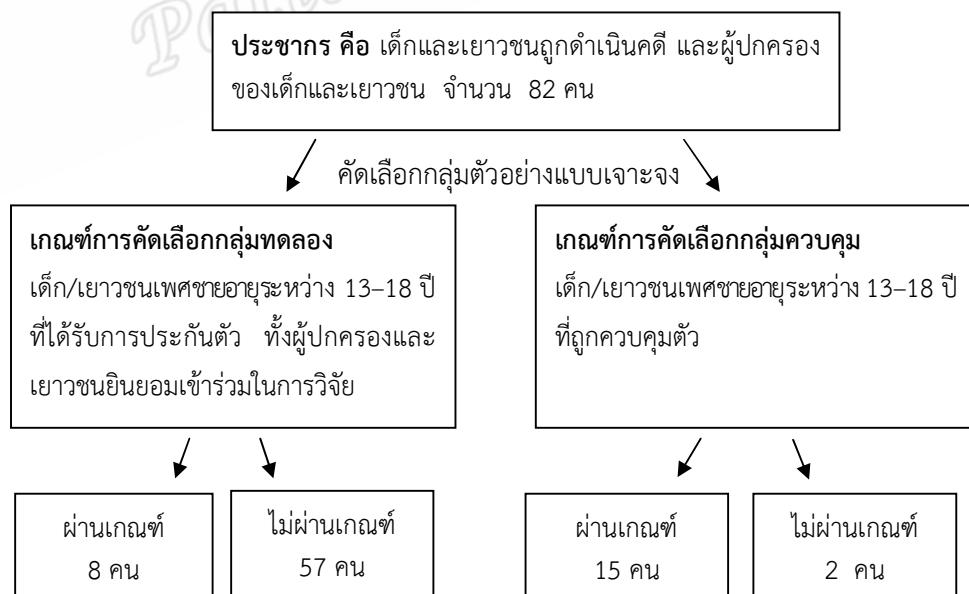
เกณฑ์การคัดเลือกในกลุ่มควบคุม มีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นเด็กและเยาวชนเพศชายที่ถูกควบคุมตัว และถูกดำเนินคดีในระหว่างเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2561

2. เป็นเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 13-18 ปี ถูกควบคุมตัวที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี

เกณฑ์การคัดออกในกลุ่มควบคุม คือ เด็กและเยาวชนได้รับการปล่อยตัวก่อนการวิจัยแล้วเสร็จ

จากเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ได้กลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 15 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1.1 ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว โดยผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการดำเนินการกลุ่มทั้งในกลุ่มเด็กและเยาวชน และกลุ่มผู้ปกครอง ไม่ต่ำกว่า 5 ปี ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการกลุ่มการปรึกษา และมีผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาตลอดการดำเนินการทดลอง

3.1.2 กิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว มีทั้งหมด 17 กิจกรรม (ภาคผนวก ข) มีกิจกรรม 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 กิจกรรมสำหรับผู้ปกครองจำนวน 3 กิจกรรม แบ่งได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. การสร้างความสัมพันธ์ และความอาทรในครอบครัว (Building Caring Relationships) จะทำให้เด็กและเยาวชนมีความรู้สึกปลอดภัย และเรียนรู้ที่จะแบ่งปันความรู้สึกที่ดีให้กับคนอื่นได้

2. การเป็นแบบอย่างที่ดี (Being a Positive Role Model) วิธีการจัดการสถานการณ์ในครอบครัว การแสดงออกของพฤติกรรมต่อเหตุการณ์ต่างๆ ของผู้ปกครอง จะเป็นแบบอย่างให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้และปฏิบัติตาม เมื่อเผชิญเหตุการณ์ในลักษณะเดียวกัน

3. การรวบรวมแหล่งสนับสนุนจากชุมชน (Gathering Community Resources) คือการหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ ในสถานการณ์ที่ยาก ซึ่งอาจเป็นการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ความรู้ หรือสิ่งของ มีทั้งการขอสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน หรือกลุ่มตามวัฒนธรรม

ระยะที่ 2 กิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนจำนวน 2 กิจกรรม เป็นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ให้รู้จักบทบาทหน้าที่ และการสร้างสัมพันธ์กับบุคคล

ระยะที่ 3 กิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนพร้อมผู้ปกครองจำนวน 12 กิจกรรม เป็นกิจกรรมพัฒนาด้านการสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว การร่วมกันแก้ปัญหา และการนำทักษะจากกิจกรรมไปประยุกต์ใช้

กิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว มีการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิด ไม่ต่ำกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์การสร้างโปรแกรมกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคคล

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 มีความรู้และปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพจิต ไม่ต่ำกว่า 5 ปี มีความเข้าใจในบริบทของพื้นที่

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกี่ยวกับครอบครัว มีความรู้และปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมกลุ่มไม่ต่ำกว่า 5 ปี

หลังจากตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงด้านภาษา เนื้อหาและวิธีการให้มีความเหมาะสม และขอความร่วมมือผู้ปกครองที่มาเยี่ยมเยียนหรือผู้ปกครองกับเยาวชนที่มารายงานตัวที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานีเป็นรายครอบครัว (Pilot study) โดยแต่ละครอบครัวได้ลองร่วมกิจกรรมในบางกิจกรรม นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้จริง

ตารางที่ 3 กิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว

วันที่	เวลา	การจัดกลุ่ม	กิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน	กิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง
1	9.00-11.30	แบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่มคือ 1 เด็กและเยาวชน 2 ผู้ปกครอง	1. สานความสัมพันธ์ 2. ทำหน้าที่ ด้วยความรัก	1. สานความสัมพันธ์ 2. ทำหน้าที่ ด้วยความรัก 3. ปรับทัศนคติแจ่มใส
กิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนพร้อมผู้ปกครอง				
	13.30-16.00	ให้เด็กและเยาวชน จับคู่กับผู้ปกครอง	1. ข้อตกลงของพวกเรา 2. ความไว้วางใจ 3. ฟังเพียงนิคจิตผูกพัน	
2	9.00-11.30		4. ภารกิจร่วมกัน 5. คิดต่าง แต่ใจเดียวกัน	
	13.30-16.00		6. เปลี่ยนเป็นครูรู้ด้วยใจ 7. ทบทวนตน	
3	9.00-11.30		8. ปัญหากล้วยๆ 9. ต้นไม้แห่งการเรียนรู้	
	13.30-16.00	10. คำมั่นสัญญา 11. ร่วมด้วยช่วยกัน 12. สรุปลักษณะ		

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก Resilience Scale for Thai children (RS-48, 13-18 years) พัฒนาโดยนางสุภาวดี นวลมณี นักจิตวิทยาคลินิก กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เพื่อวัดระดับความเข้มแข็งทางใจของเด็กและเยาวชน โดยให้เด็กและเยาวชน ตอบข้อมูล 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป แบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก Resilience Scale for Thai children (RS-48, 13-18 years)

แบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก Resilience Scale for Thai children (RS-48, 13-18 years) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังตารางที่ 4 และการแปลผล ดังตารางที่ 5 และ ตารางที่ 6

ตารางที่ 4 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก Resilience Scale for Thai children (RS-48, 13-18 years) สำหรับเด็กอายุช่วง 13-18 ปี

กลุ่มที่ 1 (ข้อ 1-10, 12-27, 29-34, 37-41 43-46 และ 48)		กลุ่มที่ 2 (ข้อ 11 28 35 36 42 47)	
ไม่จริง	0 คะแนน	ไม่จริง	2 คะแนน
จริงบ้าง	1 คะแนน	จริงบ้าง	1 คะแนน
จริงแน่นอน	2 คะแนน	จริงแน่นอน	0 คะแนน

ตารางที่ 5 การแปลผลแบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก Resilience Scale for Thai children (RS-48, 13-18 years) สำหรับเด็กอายุช่วง 13-15 ปี

ด้าน	คะแนน	ความหมาย
ความสามารถในการดูแลและควบคุมตนเอง	< 13	มีความสามารถในการดูแลและควบคุมตนเองต่ำกว่าคนส่วนใหญ่ ควรพัฒนาให้ดีขึ้น
	14-20	มีความสามารถในการดูแลและควบคุมตนเองระดับเดียวกับคนส่วนใหญ่
	21-24	มีความสามารถในการดูแลและควบคุมตนเองดีกว่าคนส่วนใหญ่ ควรสนับสนุนให้คงรักษาไว้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้าน	คะแนน	ความหมาย
ความสามารถทางสังคม	< 12	มีความสามารถทางสังคมต่ำกว่าคนส่วนใหญ่ ควรพัฒนาให้ดีขึ้น
	13-19	มีความสามารถทางสังคมระดับเดียวกับคนส่วนใหญ่
	20-24	มีความสามารถทางสังคมดีกว่าคนส่วนใหญ่ ควรสนับสนุนให้คงรักษาไว้
ความสามารถในการแก้ไขปัญหา	< 13	มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่ำกว่าคนส่วนใหญ่ ควรพัฒนาให้ดีขึ้น
	14-21	มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาระดับเดียวกับคนส่วนใหญ่
	22-24	มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาดีกว่าคนส่วนใหญ่ ควรสนับสนุนให้คงรักษาไว้
การตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต	< 12	มีการตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตต่ำกว่าคนส่วนใหญ่ ควรพัฒนาให้ดีขึ้น
	13-21	มีการตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตระดับเดียวกับคนส่วนใหญ่
	22-24	มีการตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตดีกว่าคนส่วนใหญ่ ควรสนับสนุนให้คงรักษาไว้
ความเข้มแข็งทางใจในเด็ก	< 59	มีความเข้มแข็งทางใจต่ำกว่าคนส่วนใหญ่ ควรพัฒนาให้ดีขึ้น
	60-80	มีความเข้มแข็งทางใจระดับเดียวกับคนส่วนใหญ่
	81-96	มีความเข้มแข็งทางใจสูงกว่าคนส่วนใหญ่ ควรสนับสนุนให้คงรักษาไว้

ตารางที่ 6 การแปลผลแบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก Resilience Scale for Thai children (RS-48, 13–18 years) สำหรับเด็กอายุช่วง 16–18 ปี

ด้าน	คะแนน	ความหมาย
ความสามารถในการดูแลและควบคุมตนเอง	< 13	มีความสามารถในการดูแลและควบคุมตนเองต่ำกว่าคนส่วนใหญ่ ควรพัฒนาให้ดีขึ้น
	14-21	มีความสามารถในการดูแลและควบคุมตนเองระดับเดียวกับคนส่วนใหญ่
	22-24	มีความสามารถในการดูแลและควบคุมตนเองดีกว่าคนส่วนใหญ่ ควรสนับสนุนให้คงรักษาไว้
ความสามารถทางสังคม	< 13	มีความสามารถทางสังคมต่ำกว่าคนส่วนใหญ่ ควรพัฒนาให้ดีขึ้น
	14-21	มีความสามารถทางสังคมระดับเดียวกับคนส่วนใหญ่
	22-24	มีความสามารถทางสังคมดีกว่าคนส่วนใหญ่ ควรสนับสนุนให้คงรักษาไว้
ความสามารถในการแก้ไขปัญหา	< 14	มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่ำกว่าคนส่วนใหญ่ ควรพัฒนาให้ดีขึ้น
	15-21	มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาระดับเดียวกับคนส่วนใหญ่
	22-24	มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาดีกว่าคนส่วนใหญ่ ควรสนับสนุนให้คงรักษาไว้
การตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต	< 13	มีการตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตต่ำกว่าคนส่วนใหญ่ ควรพัฒนาให้ดีขึ้น
	14-21	มีการตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตระดับเดียวกับคนส่วนใหญ่
	22-24	มีการตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตดีกว่าคนส่วนใหญ่ ควรสนับสนุนให้คงรักษาไว้
ความเข้มแข็งทางใจในเด็ก	< 62	มีความเข้มแข็งทางใจต่ำกว่าคนส่วนใหญ่ ควรพัฒนาให้ดีขึ้น
	63-82	มีความเข้มแข็งทางใจระดับเดียวกับคนส่วนใหญ่
	83-96	มีความเข้มแข็งทางใจสูงกว่าคนส่วนใหญ่ ควรสนับสนุนให้คงรักษาไว้

นำไปทดลองใช้ (tryout) กับกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ฝากควบคุมตัวจากสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดยะลา และเด็กและเยาวชนที่รอการตรวจพิสูจน์สารเสพติด จำนวน 30 คน นำไปวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่าง กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test ได้จำนวน 34 ข้อ แยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ความสามารถในการดูแลและควบคุมตนเอง 8 ข้อ ความสามารถทางสังคม 8 ข้อ ความสามารถในการแก้ไขปัญหา 9 ข้อ และการตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต 9 ข้อ จากนั้นนำไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) ก่อนนำไปทดลองใช้จริง โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีความเที่ยงเท่ากับ .87

3.2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง (ภาคผนวก ข) โดยใช้ในการสนทนากลุ่มเพื่อให้ บรรยายประสบการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้ข้อคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับวิธีการดูแล บุตรหลานในช่วงวัยรุ่น ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจากร่วมการทดลอง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยคัดเลือกและปรับข้อคำถามก่อนการ สัมภาษณ์ผู้ปกครอง แนวข้อคำถามมีดังนี้

ตารางที่ 7 แนวข้อคำถามในการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มผู้ปกครองในกลุ่มทดลอง

แนวข้อคำถาม	คำถาม
การนำทักษะไปใช้เพื่อพัฒนา ความสามารถในการดูแลและควบคุมตนเอง ให้เด็กและเยาวชน	1.ท่านมีแนวทางอย่างไร ในการฝึกเด็กและเยาวชนให้มีความรับผิดชอบในชีวิตประจำวัน 2.ท่านมีแนวทางอย่างไร ในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจให้บุตรหลาน
การนำทักษะไปใช้เพื่อพัฒนา ความสามารถทางสังคม	1.ท่านมีแนวทางอย่างไร ในการฝึกเด็กและเยาวชนเรียนรู้การให้อภัย 2.ท่านมีแนวทางอย่างไร ในการฝึกเด็กและเยาวชนให้มีจิตอาสา
การนำทักษะไปใช้เพื่อพัฒนา ความสามารถในการแก้ไขปัญหา	1.ท่านมีแนวทางในการฝึกเด็กและเยาวชนอย่างไร เมื่อต้องเผชิญสถานการณ์ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง
การนำทักษะไปใช้เพื่อพัฒนา ความสามารถในการตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต	1.ท่านมีแนวทางอย่างไรในการสนับสนุนบุตรหลานของท่านให้ไปถึงเป้าหมายที่วางไว้ 2.ท่านมีแนวทางอย่างไร ในการฝึกเด็กและเยาวชนทำตามแผนอนาคตของตนเอง

3.2.3 เครื่องบันทึกเสียง ใช้สำหรับบันทึกเสียง และนำมาถอดคำในภายหลัง โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตทุกครั้งเมื่อทำการบันทึกเสียง

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

ภายหลังการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนและการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1. การเตรียมพร้อมของผู้วิจัย เป็นไปเพื่อให้การออกแบบการวิจัยและการดำเนินกิจกรรมกลุ่มเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือ ถูกต้องแม่นยำ โดยมีขั้นตอนในการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการพัฒนาความเข้มแข็งทางใจ พัฒนาการวัยรุ่น ผักผ่อนการเป็นผู้นำกิจกรรมจากหน้าทำงานประจำ

1.2 ผู้วิจัยฝึกฝนทักษะการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานกับกลุ่มเด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง สำหรับกิจกรรมครอบครัวในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี

1.3 ผู้วิจัยได้รับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จากนั้นผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. เลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ และได้กลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 15 คน

3. นัดพบกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ แจงให้ทราบถึงผลประโยชน์และผลกระทบที่ได้รับ การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยยึดหลักผลประโยชน์และสิทธิความเป็นบุคคล และการเก็บความลับของกลุ่มตัวอย่าง

4. ระยะเวลาในการทดลองระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2561

5. สถานที่ใช้ในการทดลอง อาคารเรียนรวมตึก 19 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

จัดให้มีกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง มีรายละเอียด ดังนี้

1. เก็บข้อมูลก่อนการทดลอง ทั้งในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก เพื่อวัดระดับความเข้มแข็งทางใจของเด็กและเยาวชน

2. ดำเนินการกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัวในกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว แต่ได้รับการกิจกรรมตามปกติของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยดำเนินการในกลุ่มทดลอง ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำกลุ่มทดลอง จำนวน 8 ครอบครัว (1 ครอบครัวประกอบด้วยเด็กและเยาวชน 1 คน พร้อมผู้ปกครอง 1 คน) รวม 16 คน

2.2 ดำเนินกิจกรรมกลุ่มตามโปรแกรม (ภาคผนวก ข) ในกลุ่มทดลอง โดยทำเป็นกิจกรรม 3 วัน วันละ 5 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมงโดยประมาณ ส่วนกลุ่มควบคุมให้ได้รับกิจกรรมตามปกติของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี

2.3 เก็บข้อมูลหลังการทดลองทันที ในกลุ่มทดลองให้เด็กและเยาวชนตอบแบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก ส่วนกลุ่มควบคุมให้เด็กและเยาวชนตอบแบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก เมื่อถูกควบคุมตัวได้ 24 วันเป็นต้นไป เพราะเป็นระยะบำบัดในสถานพินิจตามคู่มือโปรแกรมบำบัดของสถานแรกรับเด็กและเยาวชน (2557)

ขั้นตอนติดตามหลังการทดลอง

1. หลังการทดลอง 1 เดือน ให้เด็กและเยาวชนในกลุ่มทดลองตอบแบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก และสนทนากลุ่มกับผู้ปกครอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สำหรับกลุ่มทดลองผู้วิจัยทำการนัดหมายเวลาและสถานที่ในการทำกิจกรรมกลุ่มและเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามก่อนการทดลอง

2. หลังจากกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามหลังการทดลองทันที

3. หลังจากการทดลอง 1 เดือน ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มทดลอง ประกอบด้วยเยาวชนและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การมีส่วนร่วมของครอบครัว โดยให้เยาวชนตอบแบบสอบถามและผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มย่อยกับผู้ปกครอง

4. สำหรับกลุ่มควบคุมผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามก่อนการทดลอง และเก็บข้อมูลซ้ำเมื่อถูกควบคุมตัวได้ 24 วันเป็นต้นไป

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน คือ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อทดสอบสมมติฐานทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมประมวลผลทางสถิติสำเร็จรูป มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย

6.1.1 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient : α) (วรรณิแกมเกต, 2555: 233)

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ k คือ จำนวนข้อคำถาม

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

S^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบประเมินทั้งฉบับ

6.1.2 ความตรงของเนื้อหาข้อ (Item Content Validity) ของแบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก และรายการกิจกรรมของรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจแก่เด็กและเยาวชนด้วยการมีส่วนร่วมของครอบครัว (วรรณิแกมเกต, 2555)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิ

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

6.1.3 หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test ของแบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2559)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ \bar{X}_H คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง

\bar{X}_L คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ

S_H^2 คือ ความแปรปรวนของกลุ่มคะแนนสูง

S_L^2 คือ ความแปรปรวนของกลุ่มคะแนนต่ำ

n_H คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มคะแนนสูง

n_L คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มคะแนนต่ำ

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย

6.2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนแบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก (วรรณิ แกมเกตุ, 2555: 321)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

เมื่อ $\sum_{i=1}^n x_i$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนจากกลุ่มตัวอย่าง

n คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

6.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ข้อมูลแจกแจงความถี่ของคะแนนแบบประเมินความเข้มแข็งทางใจในเด็ก (วรรณิ แกมเกตุ, 2555)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ f คือ ความถี่

x คือ จุดกึ่งกลางชั้น

n คือ จำนวนข้อมูล

6.2.3 การเปรียบเทียบระดับความเข้มแข็งทางใจของเด็กและเยาวชน ก่อนและหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งเปรียบเทียบในกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง 1 เดือน โดยใช้สถิติ Wilcoxon matched pairs signed rank test (อ้างในจักรภพ ชาติสุวรรณ, ม.ป.ป.)

$$T = \text{Minimum} \left| \sum R_i^+, \sum R_i^- \right|$$

เมื่อ T เป็นค่าของผลรวมของอันดับที่มีค่าน้อยกว่า (ไม่คิดเครื่องหมาย) ระหว่างอันดับที่มีเครื่องหมายบวก กับอันดับที่มีเครื่องหมายลบ

6.2.3 การเปรียบเทียบระดับความเข้มแข็งทางใจของเด็กและเยาวชน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ Mann Whitney U Test (อ้างในจักรภพ ชาติสุวรรณ, ม.ป.ป.)

$U = \text{Minimum} |U_1, U_2|$ (ค่าที่น้อยที่สุดระหว่าง U_1 กับ U_2) โดยที่

$$U_1 = n_1 n_2 + \frac{n_1(n_1 + 1)}{2} - \sum R_1$$

$$U_2 = n_1 n_2 + \frac{n_2(n_2 + 1)}{2} - \sum R_2$$

เมื่อ n_1 เป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 เป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

$\sum R_1$ เป็นผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\sum R_2$ เป็นผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ 2

7. การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจแก่เด็กและเยาวชนด้วยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ซึ่งเป็นการศึกษาในคน โดยผู้วิจัยคำนึงถึงหลักความเคารพในบุคคล ในการทดลองไม่ก่อให้เกิดอันตราย และผู้เข้าร่วมการวิจัย สามารถยกเลิกการเข้าร่วมทดลองได้หากรู้สึกไม่ปลอดภัย รวมทั้งหลักจริยธรรมด้านอื่นๆ ที่ผู้วิจัยถือปฏิบัติ ดังนี้ (ชาติ สืบหลินวงศ์, พรพรรณ เม ไหวสวริยะ และสุธี พานิชกุล. 2551)

1. ก่อนการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2. ก่อนการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะกลุ่มทดลองซึ่งขอความยินยอมจากผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองลงลายมือชื่อ ยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร โดยก่อนลงลายมือชื่อยินยอมนั้น ผู้วิจัยได้ชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูล การขออนุญาตบันทึกเสียงสนทนา ระยะเวลาและสถานที่ที่ใช้ในการวิจัย
3. ผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้ร่วมการวิจัยทราบถึงสิทธิในการรักษาความลับของผู้ร่วมวิจัยและสิทธิในการขอยุติการเข้าร่วมการวิจัยในขั้นตอนใดของการวิจัยก็ได้
4. ในระหว่างดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมวิจัย และเก็บรักษาข้อมูลทั้งหมดไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีรหัสผ่าน
5. หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยทำลายข้อมูลที่สามารถระบุถึงตัวตนที่แท้จริงของกลุ่มตัวอย่างในทันที
6. สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ผ่านการคัดเข้า ผู้วิจัยจะให้การปรึกษาครอบครัวตามความสะดวกของผู้ปกครอง

Prince of Songkla University
Pattani Campus